دنیس کتابی، تاجر بین المللی پسته ایران:

ما هزار نقطه قوت داریم

کسانی که سعی می کنند درجا نزنند و امروزشان از دیروزشان بهتر باشد، همان پرچمداران سختکوشی هستند که از گفتن یاوه پرهیز می‌کنند و عملگرایی را راه حل ممکن می‌دانند. دنیس کتابی یکی از این سخت کوشان است که رابطه نزدیکی با یکی از مراکز جهانی خشکبار نیز دارد. او معتقد است ما باید نشان بدهیم که پسته ایران ارزش و اعتبار دارد. ما نقاط قوت زیادی داریم، ولی هیچ کدام را نشان نمی‌دهیم. کتابی زبان به شکایت گشوده و منتقد وضعیت فعلی و گذشته است که هیچ کس در مورد صنعت پسته ایران مثبت حرف نزده و نمی‌زند. در ادامه گفتگوی دنیس کتابی در خصوص حضور در اجلاس شورای جهانی خشکبار و جایگاه آن را می خوانید.

آقای کتابی سابقه حضور شما در اجلاس شورای جهانی خشکبار به چه زمانی برمی‌گردد و دلیل استمرار حضورتان چه بوده‌است؟

حضور من در اجلاس صنعت جهانی خشکبار از سال ۱۹۸۹ شروع شد؛ یعنی با امسال می‌شود ۳۰ سال که من در این اجلاس شرکت می‌کنم. اوایل تعداد شرکت‌کنندگان در این اجلاس از ۲۵۰ الی ۳۰۰ نفر بیشتر نبود و تدریجاً این گردهمایی تبدیل شد به مرکز جمع شدن مدیران صنعت خشکبار، علی‌الخصوص بادام و فندق. با روی کار آمدن صنعت پسته آمریکا، پسته هم جای بزرگتری در این شورا گرفت. دلیل این که من در این اجلاس شرکت می‌کردم بیشتر به دلیل پیش‌برد روابط تجاری شرکتم بوده‌است.

جایگاه و اهمیت این اجلاس در صنعت خشکبار به‌خصوص پسته از نظر شما چیست؟

اجلاس شورای جهانی خشکبار فرصتی سه روزه است که همه فعالان صنعت خشکبار دنیا یک جا جمع می‌شوند و به معاشرت با دوستان و شرکای تجاری و کسب اطلاع از مسائل مختلف می‌پردازند. از نظر بین‌المللی هیچ اجلاس دیگری مثل این نداریم که تخصصی باشد و کسانی که قدرت تصمیم‌گیری دارند، حضور پیدا کنند. واقعیت قضیه این است که این اجلاس مثل یک کلوب است که یک سری از بزرگان صنعت خشکبار ۴۰ سال پیش دور هم جمع شدند و آن را درست کردند و هنوز دارند آن را مدیریت می‌کنند. البته من همیشه به نحوه برگزاری این اجلاس انتقاداتی دارم، اما با این حال هر سال شرکت می‌کنم چون به درد می‌خورد.

شما که سابقه حداقل ۳۰ سال حضور در این اجلاس را دارید، آیا هیچ تفاوت و یا روندی رو به رشد را طی این ۳۰ سال در مورد اجلاس این اتحادیه می‌بینید؟

بله ۱۰۰ درصد. بدون تردید شورای جهانی خشکبار خیلی رشد کرده‌است. در برابر اداره‌های بین‌المللی دولتی و کمیسیون اروپا و وزارت کشاورزی آمریکا و وزارتخانه‌های مختلف برای خود جایگاه و اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده‌است. حرف این شورا در دنیا به حرف صنعت خشکبار جهانی تبدیل شده‌است. نفوذ در این شورا موضوع بسیار مهمی است و این یکی از نقطه ضعف‌های صنعت پسته ما است که موقعیت خاصی در این اتحادیه نداریم.

از نظر شما حضور فعالان صنعت پسته ایران در اجلاس چه اهمیتی دارد؟

به‌طورکلی، نه فقط در مورد پسته، بلکه

حضور صنعت خشکبار ایران در این شورا بسیار ضعیف بوده و ضعیف مانده است. در چند سال اخیر تا حدی بهبود یافته، ولی هنوز ضعیف است. وقتی حضور فعالان از کشورهای دیگر را با ایران مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم که در بعضی سال‌ها از ایران تنها یک نماینده یا تعداد محدودی از تجار قدیمی که با اروپا روابط تجاری داشتند، شرکت کرده‌اند، ولی تولیدکنندگان از صنعت ایران هیچ وقت نبوده‌اند و اخیراً بعضی‌ها می‌آیند، اما نه به صورت مستمر.

شما دلایل این عدم حضور را چه می‌بینید؟

شاید دلیل اول شرکت نکردن ایرانی‌ها این باشد که فکر می‌کنند اصلاً در آنجا نمی‌توانند نفوذ داشته‌باشند. دوم اینکه هزینه شرکت کردن زیاد است. کسانی که از صنعت پسته ایران می‌آیند، علت حضورشان این است که حرف حساب بشنوند، اما متأسفانه گزارش پسته همیشه بسیار ضعیف است؛ چه از آمریکا باشد چه از ایران. نمی‌دانم شما امسال مثلاً گزارش بادام یا گردو را دیدید یا نه، ولی ما اصلاً جلسه پسته نداشتیم! آمریکایی‌ها عمداً این کار را می‌کنند. هرچه کمتر گفته بشود و مخصوصاً هرچه کمتر حرف ایران زده شود به نفع آنها است. چون این یک اجلاس بین‌المللی است آن را ساکت می‌کنند. ما در این جلسات باید خودمان را بزرگ نشان دهیم.

از بحث بزرگ و کوچکی که بگذریم، بهتر نیست بیشتر واقعیت‌ها را نشان دهیم؟

ببینید! مسلماً واقعیت‌ها را باید گفت، اما به نظر من باید در داخل شورای جهانی خشکبار نفوذ کرد تا وقت بدهند که گزارش جامع و مثبتی در مورد صنعت پسته ایران ارائه شود که حضار چیزی یاد بگیرند. مردم کلی هزینه صرف می‌کنند که غیر از رسیدگی به قرارهای تجاری‌شان در این جلسات هم شرکت کنند و اطلاعات مفید کسب کنند. اما متأسفانه در جلسه پسته غیر از آمار تولید، آن هم بعضاً نادرست، هیچ چیز نصیب افراد نمی‌شود. مثلاً عدد تولید ترکیه که ۲۳۰ هزار تن اعلام شد اشتباه است. این عدد مربوط به پسته تر می شود و کسی هم نیست که بگوید مبنای این آمار بر اساس میزان پسته تر است، نه پسته خشک.

به نظر شما میز پسته چه پتانسیل‌هایی برای صنعت پسته ایران دارد؟

صنعت پسته ایران برای رشد نیاز به سرمایه‌گذاری خارجی و دانش خارجی دارد. با رفتار فعلی دستیابی به این هدف اصلاً امکان پذیر نیست. ما باید پتانسیل های‌مان را نشان بدهیم، باید آینده را درخشان نشان دهیم که سرمایه‌گذار خارجی را بتوانیم بیاوریم، که مصرف کننده را بتوانیم جذب کنیم. باید نشان دهیم مثلاً موضوعات افلاتوکسین و اوکراتوکسین را به طور کامل تحت کنترل داریم و حل کردیم. باید نقاط قوت‌مان از قبیل کاهش میزان پسته‌های مردودی به اروپا را نشان دهیم. باید نشان بدهیم که پسته ایران ارزش و اعتبار دارد. ما هزار تا نقطه قوت داریم، ولی هیچ کدام را نشان نمی‌دهیم. هیچ کس هم نیست که در مورد صنعت پسته ایران مثبت حرف بزند. کسی به طرف ما نمی‌آید، چون خودمان را ضعیف نشان می‌دهیم. این مشکل چهرهٔ صنعت پسته ما در برابر سازمان‌های بین‌المللی است

پیشنهادات شما برای حضور مفیدتر انجمن در اجلاس چیست؟

سال آینده اجلاس جهانی خشکبار در فلوریدای آمریکا برگزار خواهد شد. **انجمن پسته باید به هیأت مدیره این شورا اطلاع دهد که ما می‌خواهیم صنعت پسته ایران را معرفی کنیم. به این منظور، انجمن باید از ٦ الی ٨ ماه قبل از تاریخ یک گزارش فنی، کامل و مدرن آماده کند تا در میز پسته ارائه دهد** و این‌گونه به صنعت پسته اعتبار ببخشد. فقط باید ببینیم بقیه صنایع مثل صنعت بادام یا صنعت گردوی شیلی چگونه رفتار می‌کنند و بر آن اساس عمل کنیم. **ببینیم دیگران چقدر خودشان را خوب معرفی می‌کنند، ما هم به همان سمت برویم.** ما چون در رتبه دوم هستیم، نیاز به تبلیغات داریم. نیاز به رشد داریم. باید ببینید مخاطب گزارش شما چه کسی است. کسانی که می‌نشینند و به این گزارش توجه می‌کنند، مدیران شرکت‌های بزرگ و بین‌المللی هستند. ما باید یک تبلیغ درست از صنعت پسته ایران ارائه دهیم و با ارائه مستندات واقعیت‌ها را نشان دهیم. چقدر خوب خواهد بود اگر در خاک آمریکا پسته ایران را با یک سری اطلاعات فنی و عمیق به درستی معرفی کنیم. فرض کنید از نو یک صنعت جدید بخواهیم بسازیم. با اینکه صنعت ما عمر چند صد ساله دارد، فرض کنید در صفر کیلومتری هستیم و می خواهیم خودمان را به دنیا معرفی کنیم. ارائه چنین گزارشی از طریق این اجلاس در آمریکا تبلیغات بسیار مثبت و مفیدی خواهد بود.

پیشنهاد دیگری دارید؟ مثلاً عده ای می گویند انجمن باید در قالب یک هیأت در این اجلاس شرکت کند.

هیچ کشوری این کار را نمی‌کند. در ساختار و سیستم فکری این شورا هم این‌گونه تعریف نشده‌است. شما می‌توانید از طرف انجمن پسته ایران شرکت کنید، اما شرکت‌های تجاری پسته ترجیح می‌دهند به عنوان یک شرکت برای پیش‌برد فعالیت‌های تجاری خود بیایند. فقط چینی‌ها هستند که هیأت می‌آورند، چون دولتی یا نیمه دولتی هستند .

بسیاری اذعان دارند که در این اجلاس فقط دیدارها و قرارهای مختلف تجاری افراد با یکدیگر مهم است. آیا در چنین شرایطی شما کارکردی برای انجمن می‌بینید؟

ببینید! در نمایشگاه‌های بین‌المللی شرکت‌ها می روند تا خودشان و محصول‌شان را معرفی کنند، ولی در این‌گونه جلسات بین‌المللی که رقبا دور هم جمع می‌شوند که حرف بزنند، طبق قانون رقابت حق ندارند در مورد قیمت یا استراتژی‌های فروش صحبت کنند.

در این چارچوب از نظر قانون بین‌المللی، بحث تجاری ممنوع است. در این اجلاس هر کار خواستید بکنید که غیر از تبلیغات عمومی پسته باشد، قبلش باید با یک وکیل بین‌المللی صحبت کنید که ممنوعیتی نداشته باشد؛ اگر یک قدم منحرف شوید، آمریکایی‌ها می‌آیند سراغتان و می‌گویند انجمن کار غیرقانونی کرده و باید از

اجلاس اخراج و یا جریمه شود.

تنها راه قانونی که دارید این است که زیر نظر یک سازمان تبلیغاتی غرفه بگیرید و با صرف بودجه‌ای، پسته ایران را تبلیغ کنید و روند پیشرفت صنعت پسته ایران را به مردم اطلاع رسانی کنید.

نظرتان در مورد پیشنهاد برخی مبنی بر اسپانسر شدن انجمن در این اجلاس چیست؟

اسپانسر شدن خیلی هزینه‌بر است. ببینید ما وقتی با یک مشکل اساسی در پسته مواجه می‌شویم و نیاز به جمع‌آوری ۵ هزار دلار داریم، معمولاً موفق نمی شویم؛ چه رسد به ۵۰ هزار دلار اسپانسر شدن برای مثلاً ضیافت شام. اگر می‌شد که هر صادرکننده پسته، فلان سنت به ازای هر کیلو مالیات دهد که به انجمن برسد که بتواند با آن کاری بکند، خیلی خوب می‌شد. همه صنایع مختلف به این شکل کار می‌کنند، ما ایرانی‌ها اما این‌طور کار نمی‌کنیم، اصلاً بلد نیستیم. شما بودجه خودتان را با بودجه‌ای که انجمن پسته کاران آمریکا (APG) دارد، مقایسه کنید. اصلاً قابل مقایسه نیست. این بخاطر طرز فکر ما است که حرف زیاد می‌زنیم، اما عمل نمی‌کنیم. صنعت ما تا عمل نکنیم نمی‌تواند از دید بین المللی رشد کند، چون نقطه ضعف فراوان داریم.

کارهایی که انجمن می کند خیلی خوب است. مثلاً اینکه آمار صادرات را در وبسایت انجمن می‌گذارید که کار بسیار درستی است، اما مردم و صنعت این را نمی‌دانند؛ باید اطلاع‌رسانی کنید. حضور انجمن در گردهمایی‌ها و اجلاس‌های مختلف بین المللی خیلی خوب است. قبلاً در خارج از کرمان و رفسنجان اصلاً وجود نداشتید، اما الان فرق کرده‌است. شما دارید وجودتان را در خارج از مرزهای ایران به کل صنعت نشان می‌دهید.

توصیه شما به سایر تجار در خصوص شرکت در این اجلاس چیست؟

من می‌گویم هر کس می‌خواهد شرکت کند یک ساله نگاه نکند، بلکه دید بلندمدت داشته باشد. کسی که وارد این صنعت می شود که ده سال یا بیشتر بماند از الان تصمیم خود را بگیرد که همیشه حضور داشته باشد. شرکت کردن در اجلاس شورای جهانی خشکبار باید هم برای منفعت شخصی فرد باشد هم منفعت ملی صنعت پسته را شامل شود. هر چه که تعداد فعالان صنعت پسته ایران در این‌گونه جلسات بیشتر باشد، بهتر است. ما صنعت کوچکی نیستیم؛ صادرات پسته ما یک و نیم میلیارد دلار ارزش دارد. وقتی خود را با مثلاً صنعت گردوی شیلی مقایسه بکنیم، می‌بینیم که ما چند برابر بزرگ‌تر هستیم.

